

Når vi har lus – vejledning til børnehaver og skoler.

Lus har mange steder udviklet sig til et nærmest permanent problem. Hvad kan skole/børnehave og forældre egentlig gøre for at slippe af med lusene?

*Svaret kan koges ned til de tre kodeord: **Tjekke – behandle – koordinere.***

Forældre

Forældre - glem alt om vask af tøj og sengetøj og frysning af krammedyr. Man skal heller ikke gå i gang med at gøre hele huset rent. Ikke for lusenes skyld – disse tiltag påvirker dem overhovedet ikke. Lusene lever i håret og ingen andre steder. Her lever de små blodsugere hele deres liv fra vugge til grav. Det er derfor vigtigt, at man koncentrerer sin indsats helt og holdent om, hvad der måtte være i håret. Lusene spredes ved almindelig fysisk kontakt – hoved mod hoved - f.eks. ved leg. Lus kan hverken flyve eller hoppe.

For at forebygge at lusene udvikler sig til en plage skal forældrene **tjekke** børnene med en god tættekam med jævne mellemrum. Jo hyppigere jo bedre (men mindst en gang om ugen). Det er især vigtigt at tjekke børnene før og lige efter skolestart ved sommer- og juleferierne. Erfaringsmæssigt er det nemlig lige efter afslutningen af disse ferier, at der er rigtigt mange lus. Brug balsam ved kæmningen, da det forhindrer lusene i at bevæge sig frit rundt i håret og samtidig er det lettere at kæmme håret, specielt når det er langt og tykt. Husk - det er alle i familien, som skal tjekkes hver gang. Voksne kan også få lus.

Finder man levende lus, skal man sørge for at **behandlle** med det samme. Vælg et lusemiddel som er effektivt (spørg om det har en dokumenteret effekt), midlet skal være sikkert at anvende (f.eks. uden allergifremkaldende stoffer) og endelig skal det være nemt at bruge. Husk at for alle lusemidler gælder, at behandlingen skal gentages efter 7 dage.

Børnehaven eller skolen

Når man har fundet lus, er det vigtigt at **koordinere** indsatsen mod lusene. Det sker først og fremmest ved at informere barnets kammerater (og deres forældre), skole/børnehave og SFO. Aftal at alle (familien såvel som skole- og legekammerater) får behandlet på samme dag eller over en weekend. Koordineres behandlingen ikke, er der en meget stor risiko for gensmitte fra de af barnets kontakter, som ikke er blevet behandlet. Sker det først et par gange, kan motivationen hurtigt falde hos de forældre, der faktisk prøver at lusene til livs.

Børnehave/skole/SFO spiller en vigtig rolle, netop når det gælder om at koordinere indsatsen mod lus. Tag det op på forældremøder f.eks. ved at undervise i hvordan man tjekker for lus ved kæmning. Er der lus, så er børnehave/skole/SFO stedet, hvor indsatsen skal koordineres bl.a. ved at dele sedler ud og sætte plakater op. Skolen kan også i breve opfordre til, at eleverne tjekkes før skolestart samt lave ”Store lusedage” kort efter skolestart om sommeren og efter julen. Her i Danmark har vi i flere år haft en ”Store lusedag” i slutningen af januar, men da luseproblemet er størst i efteråret, er der et klart behov for også at have flere lusedage. Sådanne lusedage bør selvfølgelig organiseres i tæt samarbejde med sundhedsplejen, som også kan være behjælpelig med informationsmateriale.

Gør noget ved lusene – det betaler sig. Lus er nemlig en betydelig tidsrøver for såvel sundhedsplejen som for børnene og pædagoger/lærere.

Vejledningen er lavet i 2007 på foranledning af Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker (www.sundhedsplejersken.info) Lavet af Kim Søholt Larsen, biolog, Cand. Scient. & PhD med speciale i blodsugende insekter på mennesker og dyr. Arbejder med forskning, produktudvikling og formidling inden for dette område. Kontakt: kim@ksl.dk Yderligere oplysninger om hovedlus, biologi og behandling kan fås på Skadedyrlaboratoriets hjemmeside www.dpil.dk